

Βαλλιάνειο Γ.Ε.Λ. Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Λογοτεχνία (Ερμηνευτικό Σχόλιο)

Ευγενία Φακίνου «η μεγάλη πράσινη» ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

(οι κειμενικοί δείκτες σημειώνονται με **πλάγιους χαρακτήρες**)

Το κεντρικό ερώτημα και θέμα του κειμένου είναι η ανάγκη του ανθρώπου για αυτοκαθορισμό και αυτοπραγμάτωση. Η Φακίνου διερευνά τα όρια αντοχής του ανθρώπου που ζει τη ζωή που οι άλλοι επέλεξαν για αυτόν. Η κοινωνική πίεση και οι οικογενειακές προσδοκίες σε πόσους συμβιβασμούς μπορεί να οδηγήσουν;

Η Ιωάννα ζει μια φαινομενικά τακτοποιημένη ζωή, που όμως δεν είναι αποτέλεσμα των δικών της επιλογών αλλά της επιθυμίας της να δικαιώσει τις προσδοκίες της μητέρας της. Έχει χάσει την επαφή με τις πηγές της δημιουργικότητάς της και έχει υποταχθεί στα πρότυπα συμπεριφοράς που επέβαλε το περιβάλλον της. **Η τριτοπρόσωπη αφήγηση** δίνει την δυνατότητα **στον αμέτοχο στα δρώμενα αφηγητή** να περιγράψει σε βάθος σκέψεις, συναισθήματα, καταστάσεις και της ηρωίδας και της μητέρας της. Το κείμενο ξεκινά με την τελική απόφαση της φυγής της, η οποία **κυκλικά επαναλαμβάνεται** και στο τέλος του αποσπάσματος, υπογραμμίζοντας έτσι τη σημαντικότητά της αλλά και το αμετάκλητο αυτής, μιας που λειτουργεί σαν απόπειρα αυτοκαθορισμού και προσωπικής επανάστασης της ηρωίδας. Με τη χρήση του **ασύνδετου σχήματος** (αυτή η διαδικασία της τακτοποίησης, της τάξης, της λογικής, το μικρό ψυγείο, η μικρή κουζίνα) και **παρατατικού χρόνου** «σ' όλη της τη ζωή η Ιωάννα πιεζόταν..» αναδεικνύεται η ρουτίνα και η μονοτονία της ασφυκτικής ζωής της και η διαρκής καταπίεση της Ιωάννας από τα σχέδια και τις αντιλήψεις της επεμβατικής μητέρας της. Η Ιωάννα αν και ήταν ένα «και ονειροπόλο κοριτσάκι» προσγειωνόταν από τη «λογική της μητέρας ... που ήταν «αμείλικτη και ψυχρή». Αν και η ίδια είχε ανάγκη από το «όνειρο και την ουτοπία» η βασανισμένη και ρεαλίστρια μητέρα της κατάφερνε να αποκαθηλώσει κάθε βαθύτερη επιθυμία της. Όλο αυτό **το ασφυκτικό κλίμα αισθητοποιείται μέσα από συνεχείς μεταφορές**, που αναδεικνύουν τα αίτια της φυγής της: «η πτώση από την περίοπτη θέση της καρδιάς της μητέρας ήταν για την Ιωάννα ο μεγάλος της εφιάλτης. Ούτε πατέρας υπήρχε ούτε άλλα αδέρφια, για να αναπληρώσουν το χαμένο παράδεισο», «Αλλά τα όνειρα παίρνουν πάντα εκδίκηση» · η **επανάληψη** της τελευταίας συμβολικής φράσης, μέσα από το σχήμα της **προσωποποίησης**, δίνει δραματικότητα και ένταση στο κείμενο, επανασημασιοδοτώντας τη λέξη «εκδίκηση» και δίνοντας στα όνειρα ανθρώπινες ιδιότητες.

Κρίνουμε τη στάση της ώριμη, συνειδητοποιημένη και ίσως ηρωική, μέσα στον καταιγισμό των συμβιβασμών που ζούμε όλοι. Το ανάστημα της ψυχής της την οδήγησε μακριά από την αυτοπαγίδευση, οδηγώντας την στην κάθαρση και στη συνειδητοποίηση του γνήσιου εαυτού της.